

Stockholm 19 december 2018

Miljö- och energidepartementet
Rättssekretariatet, Natur- och kretslopp

SBMIs Svar på remiss M2018/01322/R gällande skrivelse NV-07431-17 Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt

SBMI Sveriges Bergmaterialindustri är branschorganisationen för producenter och leverantörer av bergmaterial samt branschens underleverantörer. Årligen produceras och levereras cirka 96 miljoner ton bergmaterial i Sverige. Föreningen samlar ca 90 % av den svenska Bergmaterialindustrin.

SBMI har vid flera tillfällen fått möjlighet att bidra med synpunkter och input till det arbete Naturvårdsverket redovisar 2018-04-26 till Miljödepartementet. Naturvårdsverket har på ett bra sätt responderat på SBMIs synpunkter och SBMI har inget att invända mot Naturvårdsverkets delredovisning 2018-04-26. **SBMI anser att delredovisningen från Naturvårdsverket är bra.**

SBMI vill dock ta detta tillfälle att kommentera **vad som inte står i Naturvårdsverkets rapport** och som heller inte ingår deras uppdrag, nämligen **kriterier för End-of-waste (EoW)**.

I EU:s Avfallsdirektiv artikel 6 punkt 2 står: ”Specifika kriterier för när avfall upphör att vara avfall bör övervägas åtminstone för t.ex. ballastmaterial, papper, glas, metall, däck och textilier.”

Avsaknad av EoW-kriterier försvårar möjligheterna att utveckla cirkulär ekonomi där återvunna produkter får en kvalificerad användning och där onödigt långa transporter undviks.

SBMI anser att Miljödepartementet snarast bör ge Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram EoW-kriterier för alla de materialslag som föreslås omfattas av undantag enligt artikel 24 och 25.

Bakgrunden är följande:

Lagring av återvunnet material är en grundläggande förutsättning för att återvinning ska kunna genomföras på ett kostnadseffektivt och resurssnålt sätt. Problemet kan uppstå om en mindre täkt tar emot exempelvis en större mängd uppgrävda ”asfaltkakor” som man kan sälja igen de närmaste åren.

Om de inte har klassats om till återvinningsprodukter utan fortfarande betraktas som avfall övergår lagret efter tre år till att bli en deponi. Har täktägaren inte i tillräckligt god tid ansökt om tillstånd för deponi (handläggningstider för tillstånd kan vara långa) kan täktägaren straffas för olaga miljöverksamhet.

Deponiskatten är 500 kronor per ton.

Återvunnen betong, asfalt och entreprenadberg konkurrerar med jungfruligt berg som exkl. transport endast kostar cirka 70 kr per ton när de köps i bergtäkter. Priset på återvunnet material bör vara något lägre om kunderna ska välja att köpa sådant material istället för täktens bergmaterial.

De ekonomiska och legala riskerna är betydande för en produkt där den möjliga ekonomiska vinsten är liten. Många avstår av uppenbara skäl från att ta ekonomiska risker som är mångfalt större än den möjliga vinsten.

Tydliga och funktionella EoW-kriterier kan lösa detta problem!

Så snart mottagna material har kontrollerats enligt gällande krav och vid behov bearbetats ska de klassificeras som återvunna produkter, inte som avfall.

SVERIGES BERGMATERIALINDUSTRI

Tel 08-762 62 25 • marten.sohlman@sbmi.se • www.sbmi.se
Box 55684, SE-102 15 Stockholm • Besöksadress: Storgatan 19

När avfall bearbetats till en produkt som släpps på marknaden bör svensk byggproduktlagstiftning tillämpas. Kriterier på prestanda som fastställs i byggproduktlagstiftningen får därmed rättsverkan även för återvunna material. Gränsvärden för återvunna material bör knyta an till krav enligt produktlagstiftningen. Kontroll av materialens egenskaper ska därför utföras enligt de metoder som förskrivs för byggprodukter – se nedan¹, inte enligt de metoder som förskrivs för avfall.

Några EU-länder har gränsvärden på mer än en nivå. Den första nivån gäller användning i anläggningsbyggande som sker utan speciella restriktioner. Andra nivån (högre halter föroreningar) innebär krav på utformningen i form av skyddsavstånd till känsliga omgivningar eller krav på konstruktionens utformning.

De danska och finska regelverken har tagit sin utgångspunkt i tekniska standarder för CE-märkning (CEN/TC 351) för att utveckla krav och redovisa miljöprestanda på återvunna produkter.

Det finns även andra länder som har tagit fram EoW-regler som kan beaktas i framtagandet av svenska EoW-regler. SBMI kan vid behov ge exempel på fungerande regelverk.

SBMI har dock erfarit, genom sin samarbetsorganisation UEPG, att man på EU-nivån inte planerar att ta fram några EU-gemensamma EoW-regler.

Kriterier för kvalitetssäkring, som ställs i samband med rivning, finns i bygglagstiftningen.

De kontroller som genomförs och dokumenteras m a p verksamhetens miljöpåverkan är främst

- provtagning av massorna (ev. även stickprovskontroller)
- övrig information om massornas ursprung (via information i avlämningsblanketter)
- kontroll av utsläpp till ytvatten/grundvatten från täkt/terminal.

Krav på verksamhetsutövarens kvalitetssäkringssystem är i linje med Industriutsläppsdirektivet. Med regelbunden tillsyn av verksamheten säkras att material inte bortskaffas på felaktigt sätt.

Ansvarsbilden bör klaras ut: I Finland finns undantag för *återvinning* i markbyggnad. Enligt dessa undantag ska den som *överlämnar avfallet* ha ett kvalitetssäkringssystem som säkerställer att kvalitetskraven uppfylls. Hur provtagning och analys ska genomföras finns angivet i den finska förordningen.

Återvunnen betong, asfalt och entreprenadberg är utmärkta produkter i t ex vägbyggnad, som bör ersätta jungfruligt material, men det kräver att Sverige tar fram tydliga EoW-kriterier. Såväl kunskap om återvinning som provningsmetoder och materialkrav finns redan för dessa materialslag.

SBMI anser att Naturvårdsverket snarast bör ges i uppdrag att ta fram ett regelverk för EoW!

Stockholm 2018-12-19

Mårten Sohlman, vd Sveriges Bergmaterialindustri

¹ Det finns redan ett svenskt ramverk för hur en miljömässig återvinning och kvalitetssäkring ska ske. Användningen av krossad betong i vägkonstruktioner beskrivs i TRV 2011:060, TRV 2011:061 och TRV 201:062. När det gäller miljöpåverkan ska t ex krossad betong bedömas enligt TDOK 2012:22.

För asfalt som återvinns i bitumenbundna lager finns krav, råd och beskrivningar i TDOK 2013:0529. Materialen ska vara CE-märkta eller deklarerade med tillverkarförsäkran och utföras enligt AMA Anläggning.

Utformning av allmänna reglerna bör ha dessa kravdokument som utgångspunkt vid utformning av miljökriterierna.